

**DET KONGELIGE
MILJØVERNDEPARTEMENT**

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref
12/5764-

Dato
24.01.2013

Avgjørelse av klage på vedtak om kvote for jakt på gaupe i region 2 i 2013

Miljøverndepartementet viser til klager datert 2. desember 2012 fra Aksjonen Rovviltets Røst, 7. desember 2012 fra Foreningen Våre Rovdyr, 7. desember 2012 fra Bygdefolk for rovdyr og 17. desember 2012 fra Naturvernforbundet. Det klages på rovviltnemnda i region 2 (Vestfold, Telemark, Buskerud og Aust-Agder) sitt vedtak av 29. november 2012 om kvote for jakt på gaupe i 2013.

Klagene er behandlet etter lov av 29. mai 1981 nr. 38 om viltet (viltloven) § 9, lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 16, jf. § 77 og lovkapittel II Alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk, og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 4, 7 og 11.

Miljøverndepartementet opprettholder rovviltnemnda i region 2 sitt vedtak når det gjelder totalkvoten for jakt på gaupe i 2013 på totalt 35 dyr, hvorav 9 hunndyr eldre enn ett år, samt rovviltnemndas inndeling i jaktområder. Departementet setter imidlertid følgende vilkår for en eventuell tildeling av reservekvoten: Det forutsettes at Rovdata, som leverandør av bestandstall for gaupe, kontaktes i forkant av en eventuell tildeling av reservekvoten. Reservekvoten må kun tildeles dersom en foreløpig bestandsvurdering fra Rovdata på dette tidspunktet sannsynliggjør at man vil nå bestandsmålet for regionen etter årets yngling. I denne vurderingen skal rovviltnemnda også legge til grunn den avgangen av hunngauper som har funnet sted fra jaktstart og frem til det tidspunkt hvor reservekvoten blir vurdert tildelt. Departementets vedtak innebærer videre at det ikke vil være adgang til å endre jaktområdeinndeling eller foreta en omfordeling av kvoter underveis i

Postadresse

Kontoradresse

Telefon
22 24 90 90
Org no.

Telefaks

Saksbehandler
Mette Svenningsen

postmottak@md.dep.no <http://www.md.dep.no/>

972 417 882

jakta.

Departementet anser at dette vedtaket tilfredsstillende vilkåret i naturmangfoldloven § 16 tredje ledd om at høsting bare kan tillates når best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at arten produserer et høstingsverdig overskudd. Departementet finner også at vedtaket er forsvarlig, sett i lys av artens funksjon i økosystemet, den virkningen høstingen kan ha på det biologiske mangfold for øvrig, artens betydning for næring eller rekreasjon, høstingstradisjonen i vedkommende område og den skade som arten gjør.

Saksgang

Rovviltnemnda i forvaltningsregion 2 (Vestfold, Buskerud, Telemark og Aust-Agder) vedtok 29. november 2012 en kvote på 35 gauper, hvorav 9 hunndyr ett år eller eldre, for kvotejakten i 2013. 30 dyr og åtte hunngauper ett år eller eldre tildeles fra jaktstart 1. februar. Reservekvoten på 5 dyr hvorav ett hunndyr ett år eller eldre fordeles av nemndas leder i samråd med sekretariatet og skal prioriteres de mest tapsutsatte områdene. Vedtaket ble påklaget av Aksjonen Rovviltets Røst 2. desember 2012, Foreningen Våre Rovdyr og Bygdefolk for Rovdyr 7. desember 2012, og Naturvernforbundet 17. desember 2012. Klagen er fremmet innenfor den alminnelige klagefristen etter forvaltningsloven § 29 første ledd.

Rovviltnemnda i region 2 har med grunnlag i klagen vurdert saken på nytt, og opprettholder sitt vedtak av 29. november 2012. Rovviltnemnda oversendte saken til Miljøverndepartementet for endelig avgjørelse den 8. januar 2012, jf. rovviltforskriften § 18. Kopi av rovviltnemndas oversendelse til Miljøverndepartementet er sendt klagerne.

I tråd med rovviltforskriften § 18 første ledd annet punktum har Direktoratet for naturforvaltning gitt en faglig tilråding i brev av 10. januar 2013.

Klagers anførsler

Klagerne mener kvoten er satt for høyt.

Aksjonen rovviltets røst (ARR) mener at det høye antallet dyr rovviltnemnda har vedtatt, gir stor mulighet for at den reelle gaupebestanden i 2014 vil bestå av under 12 årlige ynglinger. De viser til at forvaltningen skal være kunnskapsbasert og anmoder om å ta hensyn til sekretariatets anbefaling.

Foreningen Våre Rovdyr (FVR) viser til at fjorårets vedtak om en kvote på 32 dyr ble overstyrt av Miljøverndepartementet etter klager og fastsatt til 15 dyr. De påpeker at dette grepet førte til en relativt stabil bestand. FVR bemerker at nemnda tross denne erfaringen tilsidesetter faglig tilråding og påpeker at vedtaket ikke er begrunnet. FVR tar utgangspunkt i innstillingens alternativ 1 (20 dyr), men anbefaler av hensyn til forevar-prinsippet en kvote på 15 dyr.

Naturvernforbundet mener nemnda har økt tilrådd kvote uten nærmere faglig begrunnelse og at et slikt uttak vil medføre en bestand langt under regionens bestandsmål. De påpeker at nemndas vedtak synes basert på en gaupebestand som er større enn de faglige registreringene og estimatene viser. Naturvernforbundet bemerker at dette er i strid med forliket i Stortinget og nemndas mandat, samt i konflikt med naturmangfoldloven § 8 (kunnskapsgrunnlaget). De ber om at kvota blir fastsatt til et nivå som ikke ligger høyere enn det som framgår av sekretariatets anbefaling. Naturvernforbundet ber om at klagen gis oppsettende virkning.

Bygdefolk for rovdyr (BFR) viser til utregninger (bestandsestimering) og mener at et uttak på 35 dyr vil gi en bestand langt under regionens bestandsmål. De mener et uttak på 18 dyr vil gi en bestand nær målsettingen. BFR mener dagens bestand (15 ynglinger) ikke ligger mye over bestandsmålet og at nemndas vedtak tilsidesetter råd fra eget sekretariat og det faglige kunnskapsgrunnlaget og derav strider mot naturmangfoldloven §§ 8 og 9.

Med bakgrunn i dette anmoder klagerne om redusert kvote. Aksjonen Rovviltets Røst og Naturvernforbundet anbefaler en kvote i tråd med sekretariatets innstilling på 23 dyr. Bygdefolk for rovdyr henstiller om en kvote på 18 dyr, men Foreningen Våre Rovdyr foreslår en kvote på 15 dyr.

Rovviltnemndas vurdering

Rovviltnemnda anfører følgende: "Rovviltnemnda har med grunnlag i klagen vurdert tidligere vedtak om kvotejakt på gaupe i 2013 på nytt. Det har ikke framkommet ny kunnskap eller nye opplysninger som tilsier endret vedtak. Vedtak av 29. november 2012 om kvotejakt på gaupe i 2013 opprettholdes og klagen oversendes Miljøverndepartementet for endelig avgjørelse.

Rovviltnemnda ber Miljøverndepartementet behandle saken i rimelig tid før jaktstart 1. februar, men anmoder om at klagen gis oppsettende virkning til klagen er ferdig behandlet av MD."

Direktoratet for naturforvaltnings faglige tilråding

I brev av 10. januar 2013 uttaler direktoratet følgende:

"Rovviltforskriften § 7 annet ledd regulerer hva rovviltnemnda skal legge vekt på når nemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for jakt på gaupe. Det følger av kommentarene til § 7 annet ledd at:

"Ved vurdering av felling eller jakt skal rovviltnemnden gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Kravet til presisjon i forvaltningsvedtak både med hensyn til bruk av skadefellingstillatelser og

kvotejakt/lisensfelling øker jo nærmere ned mot de nasjonale bestandsmålene den aktuelle rovviltart forvaltes."

Direktoratets faglige tilråding i denne saken knytter seg til å vurdere gaupebestandens status og forventede utvikling i region 2 og vurdere sannsynligheten for at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet på 12 ynglinger i regionen. Vurderingene knyttet til den forventede utviklingen av gaupebestanden i regionen tar utgangspunkt i at vedtatte kvote effektueres.

Rovviltnemnda i region 2 fattet vedtak om en totalkvote på 35 gauper, med en maksimal hunndyrkvote på 9 dyr over ett år. Det er åpnet for kvotefri jakt i buffersonen i forvaltningsområde vest. Det er av totalkvoten satt av en reservekvote på 5 dyr, herav inntil ett voksent hunndyr. Startkvoten på 30 dyr hvorav 8 hunndyr over ett år, er fordelt til åtte jaktområder.

Om overvåking av gaupe og bestandssituasjonen i Norge og innenfor region 2:

Rovdata har ansvaret for formidling, drift og utvikling av det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt. Rovdata er den sentrale leverandør av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd. NINA rapport 859: Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2012 gir den siste oppdaterte oversikten over antall dokumenterte ynglinger av gaupe i hver region, og for hele landet. Årene 2010, 2011 og 2012 er det registrert henholdsvis 80, 74 og 69 familiegrupper av gaupe på landsbasis. Antall familiegrupper i 2012 tilsvarer en estimert minimum totalbestand på 384-408 dyr. Direktoratet konstaterer at det nasjonale bestandsmålet på 65 årlige ynglinger av gaupe på landsbasis ble nådd i 2012.

Det er den siste treårsperioden registrert henholdsvis 17, 14,5 og 16 familiegrupper av gaupe i region 2. Gjennomsnittet er på 15,8 ynglinger, og bestandsmålet på 12 årlige ynglinger er følgelig nådd.

Om gaupas forventede utvikling innenfor region 2:

Norsk institutt for naturforskning (NINA) introduserte i 2011 prognosemodell for beregning av bestanden av gaupe i Norge (NINA rapport 774). Modellen kan benyttes til å forutsi bestandsstørrelse av gaupe fremover i tid, samt å beregne hvilken effekt ulike jaktuttak vil ha på bestanden før jakt den påfølgende vinteren. Dette som en hjelp til å redusere utfordringene med å stabilisere utviklingen av gaupebestanden, siden en tidligere har vært nødt til å ta utgangspunkt i fjorårets familiegruppetellinger når årets kvoter skal fastsettes. Modellen baserer seg på tidsserien med tellinger av familiegrupper og uttak av gauper bakover i tid for å beregne en prognose fremover i tid.

Prognosemodellen er videreført i NINA rapport 859 for å gi den siste oppdaterte oversikten over bestandsutviklingen av gaupe fremover i tid. Rapporten viser at for landet som helhet kan en forvente en liten oppgang i antall familiegrupper fra 69 familiegrupper før jakt i 2012 til 70 (60-82) familiegrupper før jakt i 2013. Det er estimert

27 % sannsynlighet for at gaupebestanden før jakt i 2013 vil være under det nasjonalt fastsatte bestandsmålet på 65 familiegrupper av gaupe. For region 2 viser prognosen en svak nedgang i antall familiegrupper fra 16 familiegrupper før jakt i 2012 til 15 (10 – 21) familiegrupper før jakt i 2013. Det er estimert 23 % sannsynlighet for at gaupebestanden i region 2 før jakt i 2013, vil være under det fastsatte bestandsmålet på 12 familiegrupper av gaupe i regionen.

Det er viktig å understreke at usikkerheten i estimatene til modellen blir større for de regionspesifikke prognosene. Her er antall familiegrupper mindre, og i enkelte regioner snakker vi om svært små tall. Dette betyr at den usikkerheten som eksisterer rundt observasjoner av familiegrupper spiller en større rolle jo mindre tall man opererer med og videre er små bestander mer påvirket av tilfeldige variasjoner i f.eks fødsels- og dødsrater.

Prognosemodellen kan videre anvendes til å beregne hvor store uttak en region kan ha, når regionen befinner seg i nærheten av bestandsmålet og det er ønskelig med en stabilisert bestand. For landet som helhet viser modellen at en kan høste 0,43 voksne hunddyr pr registrerte familiegruppe hvis en ønsker en stabilisert bestand rundt bestandsmålet. Modellen viser også at en kan høste 1,27 gauper pr registrerte familiegruppe hvis en ønsker en stabilisert bestand rundt bestandsmålet.

For å holde en stabilisert bestand i region 2 på 12 familiegrupper av gaupe gir modellen et estimert uttak på 5 voksne hunddyr og et estimert totaluttak på 15 gauper, hvis bestanden ligger rundt bestandsmålet.

Direktoratets vurdering og faglige tilråding

Det følger av naturmangfoldloven § 8 første ledd at beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om bl.a. arters bestandssituasjon samt effekten av påvirkninger. Direktoratet har i sin faglige tilråding lagt vekt på “Prognosemodell for bestanden av gaupe i Norge” (NINA rapport 774). En slik prognosemodell vil ikke med 100 % sikkerhet kunne forutsi utviklingen i gaupebestanden, men vi kan gi en sannsynlighetsfordeling for ulike utfall. Etter direktoratets vurdering er dette den best tilgjengelige kunnskapen om gaupas bestandssituasjon før jakt i 2013. Alternativet er å ta utgangspunkt i fjorårets familiegrupperegistreringer når årets kvoter skal fastsettes.

I perioden 2009-2011 var det et uttak på mellom 8 og 10 voksne hunner og et totaluttak på mellom 26 og 28 gauper i regionen. I 2012 var det gjennom kvotejakta et totaluttak på 15 dyr hvorav 4 voksne hunner. Uttaket i 2012 var omtrent en halvering av uttaket tidligere år og var basert på prognosen om at bestanden i regionen var omtrent på bestandsmålet i 2012. Direktoratet konstaterer at det før jakt i 2012 ble registrert 16 familiegrupper, en oppgang på 1,5 familiegrupper i forhold til året før. Prognosen for 2013 tilsier en nedgang på én familiegruppe. Det vil derfor være riktig å sette en kvote som er høyere enn kvote for å stabilisere bestanden på bestandsmålet, for å nå målet

om 12 årlige familiegrupper av gaupe i regionen. Direktoratet mener det allikevel er overveiende sannsynlig at en effektivering av vedtatte kvote vil medføre at bestandsmålet i regionen ikke nås etter årets yngling. Gjeldende kunnskap om gaupas bestandsdynamikk publisert gjennom ovennevnte prognosemodell, tilsier en lavere total- og hunddyrkvote i regionen i 2013.

Direktoratet viser til forvaltningsplanen i regionen og målene for gaupeforvaltningen som er nedfelt der. Regionen skal oppfylle det nasjonale bestandsmålet på 12 årlige ynglinger av gaupe og rovviltnemnda har vedtatt en forvaltningsplan som sier i hvilke områder av regionen ynglingene skal være. Regionen er delt inn i to separate forvaltningsområder – Forvaltningsområde Øst med mål om 9 ynglinger av gaupe og Forvaltningsområde Vest med mål om 3 ynglinger av gaupe. Det er også satt strategier for geografisk differensiering. I jaktområde vest 1 i forvaltningsområde vest er det ikke mål om yngling av gaupe og det er åpnet for kvotefri jakt. Direktoratet tilrår, basert på prognosemodellen og forvaltningsplan for rovvilt i region 2, en kvote i samsvar med sekretariatets innstilling til nemnda i region 2 om kvotejakt på gaupe i 2013, det vil si en totalkvote på 23 dyr fordelt på sju jaktområder med en hunddyrkvote på 8 voksne dyr. Det tilrås å videreføre kvotefri jakt i buffersonen i forvaltningsområde Vest.

Konklusjon

Etter en helhetsvurdering av rovviltnemnda i region 2 sitt vedtak om kvotejakt på gaupe i 2013, anser direktoratet det som mest sannsynlig at en effektivering av vedtatte kvotestørrelse vil medføre en bestandsreduksjon i regionen samt en stor sannsynlighet for at det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen ikke nås etter årets yngling. Direktoratet tilrår en kvote for jakt på gaupe og fordeling av denne i samsvar med sekretariatets innstilling til nemnda i region 2 om kvotejakt på gaupe i 2013.

Miljøverndepartementets vurdering

Klagen er behandlet etter viltloven § 9, naturmangfoldloven § 16, jf. § 77, og rovviltforskriften §§ 4, 7 og 11. Videre har departementet, i henhold til naturmangfoldloven § 7, lagt prinsippene i loven §§ 8-10 og 12 til grunn som retningslinjer. Også forvaltningsmålet for arter i § 5 er trukket inn i skjønnsvurderingen. Det samme gjelder § 14 om vektlegging av andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i § 11 slår fast at tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Vedtaket gjelder jakt på gaupe, og departementet anser at § 11 ikke er relevant i denne saken.

Ved behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-2004) *Rovvilt i norsk natur* fastsatte Stortinget det nasjonale bestandsmålet for gaupe til 65 årlige ynglinger, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Gjennom ny stortingsbehandling av rovviltpolitikken våren 2011 ble bestandsmålet for gaupe på 65 årlige ynglinger på landsbasis videreført, jf. Representantforslag 163 S (2010-2011). Videre fremgår det at rovviltforvaltningen skal skje på en slik måte at bestanden over tid ligger så nær bestandsmålet som mulig. Det

nasjonale bestandsmålet er nærmere fordelt på syv av de åtte forvaltningsregionene, jf. rovviltforskriften § 4, og for forvaltningsregion 2 er det fastsatt et bestandsmål på 12 årlige ynglinger av gaupe.

Naturmangfoldloven, viltloven og rovviltforskriften danner den juridiske rammen for departementets vedtak i klagesaken. Naturmangfoldloven § 16 tredje ledd slår fast at høsting bare kan tillates når best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at arten produserer et høstingsverdig overskudd. Videre følger det av fjerde ledd at ved avgjørelsen om å tillate høsting og om fremgangsmåten ved høsting, skal det legges vekt på artens funksjon i økosystemet og den virkningen høstingen kan ha på det biologiske mangfold for øvrig. Det skal også legges vekt på artens betydning for næring eller rekreasjon, høstingstradisjon i vedkommende område og på skade som arten gjør.

Naturmangfoldloven § 5 slår bl.a. fast at målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmål, og skal forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009). Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4 og den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 2.

Rovviltforskriftens formål, jf. § 1, er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor denne rammen skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Videre skal forvaltningen være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder.

Det er rovviltnemnda i hver enkelt forvaltningsregion som har hovedansvaret for forvaltningen av rovviltet, og rovviltnemnda skal gjennomføre vedtatt nasjonal rovviltpolitikk innenfor sin forvaltningsregion, jf. rovviltforskriften §§ 4 og 5. Når det fastsatte bestandsmålet for en art er nådd, har rovviltnemnda myndighet til å fatte vedtak om kvoter for jakt, jf. §§ 7 og 11.

Det følger av naturmangfoldloven § 8 første ledd at beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om bl.a. arters bestandssituasjon samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlag inngår også i rovviltforskriften § 7 annet ledd, som slår fast at nemndas vedtak skal bygge på den regionale forvaltningsplanen for rovvilt og på data om biologiske og bestandsmessige forhold og om skade- og konfliktsituasjonen. Vedtak om kvote for jakt på gaupe skal blant annet inneholde en avgrensning av jaktområdet, bestemme antall dyr som kan skytes, eventuell fordeling på kjønn og alder og om bestemte typer dyr skal være unntatt, jf. § 11 annet ledd. Rovviltnemnda skal i forbindelse med kvotefastsettelsen bl.a. gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling, og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen, jf. kommentarene til rovviltforskriften §

7 annet ledd og naturmangfoldloven § 10. Rovviltnemnda har ved kvotefastsettelse vurdert bestandssituasjonen og bestandens forventede utvikling, jf. sekretariatets saksfremlegg. I tillegg til data fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt er det i kvotefastsettelsen lagt til grunn tidligere erfaringer med kvotejakt og avgang av gaupe i regionen. Det er blant annet vist til at det har vært en nedgang i gaupebestanden to år på rad, men at det var en liten økning i 2012 (2010: 17, 2011: 14,5, 2012: 16). Ut fra prognosemodellen er det beregnet at antall familiegrupper før jakt i 2013 vil være omkring 15. Sekretariatet anbefaler en totalkvote på 23 dyr, hvorav maksimalt 8 hunndyr over ett år. Direktoratet for naturforvaltning viser i sin faglige tilråding til at det vil være riktig å sette en høyere kvote enn det prognosemodellen tilsier for å stabilisere bestanden på bestandsmålet, for å redusere bestanden ned mot bestandsmålet på 12 årlige ynglinger. Direktoratet viser imidlertid til at en effektivisering av nemndas vedtatte kvote med stor sannsynlighet vil medføre at bestandsmålet i regionen ikke nås etter årets yngling. Direktoratet tilrår en totalkvote på 23 dyr, hvorav maksimalt åtte hunndyr eldre enn ett år. Som beskrevet i den faglige tilrådingen sannsynliggjøres dette også i prognosemodellen (videreført i NINA rapport 859), som viser en svak nedgang i antall familiegrupper i region 2 før jakt i 2013. Departementet vil understreke at usikkerheten i estimatene blir større på regionnivå, men etter departementets vurdering er dette, sammen med overvåkingsdata, den best tilgjengelige kunnskapen. I direktoratets faglige tilråding vises det til at for å holde en stabil bestand for landet som helhet, viser modellen at en kan høste 0,43 voksne hunndyr per registrerte familiegruppe eller 1,27 gauper per registrerte familiegruppe. For å opprettholde en stabil bestand på 12 familiegrupper av gaupe i region 2 gir prognosemodellen et estimert totaluttak på 15 gauper, hvorav 5 voksne hunndyr. Departementet anser at kravet til kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 er oppfylt. Videre vil departementet vise til at målsettingen i tråd med rovviltforliket av 2011 er å forvalte bestanden av gaupe så nær bestandsmålet som mulig. Ettersom bestanden i dag ligger over bestandsmålet på 12 familiegrupper er departementet enig med direktoratet i at det vil være riktig å sette en høyere kvote for å få en ønsket reduksjon ned mot bestandsmålet. Departementet mener at kvoten er satt høyt i rovviltnemndas vedtak, men forsvarlig i forhold til at bestanden i region 2 skal reduseres ned mot bestandsmålet. Rovviltnemndene har et skjønnsrom å forvalte gaupebestanden innenfor, men det er viktig å legge vekt på at forvaltningen til enhver tid skal ha som målsetting at bestanden skal være så nær bestandsmålet som mulig. Departementet vurderer det i denne saken som forsvarlig å opprettholde rovviltnemndas kvote for jakt på gaupe. Departementet mener imidlertid at kvoten som tildeles ved jaktstart 1. februar i seg selv kan bidra til en ønsket bestandsreduksjon, og at reservekvoten kun skal tildeles dersom en foreløpig bestandsvurdering sannsynliggjør at bestandsmålet for regionen vil nås etter neste yngling. Departementet forutsetter at Rovdata, som leverandør av bestandstall for gaupe, kontaktes for en foreløpig bestandsvurdering i forkant av eventuell tildeling av reservekvoten. I vurderingen skal rovviltnemnda også legge til grunn avgangen av hunngauper som har funnet sted fra jaktstart og frem til det tidspunkt hvor reservekvoten blir vurdert tildelt.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupa utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. For landet som helhet har bestandssituasjonen for gaupe den siste treårsperioden vært slik at bestanden har ligget over det nasjonale bestandsmålet på 65 årlige ynglinger. Tall fra Rovdata viser imidlertid en nedgang i antall familiegrupper for tredje året på rad (2010:80, 2011:74, 2012:69). Det er videre beregnet at det vil være omkring 70 familiegrupper på landsbasis før jakt i 2013. Med unntak av region 5 (Hedmark) og region 7 (Nordland) ligger alle forvaltningsregioner med mål om yngling av gaupe på eller over bestandsmålet når man beregner gjennomsnittlig antall familiegrupper siste tre år. Region 2 var i 2012 den regionen som lå høyest over det regionale bestandsmålet med 16 registrerte familiegrupper før jakt (i snitt 15,8 siste tre år). Det er i Rovbasen registrert noen tilfeller de senere år med avgang av gaupe grunnet sykdom og påkjørsler, men avgangen av gaupe i regionen skjer i hovedsak i form av kvotejakt. Mattilgang og areal for gaupa i regionen er god. Det betyr at rovviltforvaltningen i stor grad selv kontrollerer den samlede belastningen på gaupe i regionen.

Føre-var-prinsippet i § 9 kommer i hovedsak til anvendelse der man ikke har tilstrekkelig kunnskap. § 9 slår fast at når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet som tiltaket volder. Etter departementets vurdering skal ikke føre-var-prinsippet tillegges stor vekt i denne saken. For gaupe foreligger det som tidligere nevnt betydelig kunnskap om bestandssituasjonen, effekten av påvirkninger, og den samlede belastningen arten utsettes for.

Videre har rovviltnemnda redegjort for skade- og konfliktsituasjonen med beitenæring i regionen (jf. sekretariatets saksfremlegg). Det er vist til at det har vært en markert nedgang i antall sau og lam som er dokumentert eller antatt drept av gaupe de siste to årene, og at vi må tilbake til 2001 for å finne et lavere antall påviste skadetilfeller i regionen. Tapsomfanget er størst i Telemark og Buskerud. Når det gjelder kvotefordeling og områdeavgrensning har rovviltnemnda lagt vekt på forvaltningsplanen og prioriteringen av områder til henholdsvis gaupe og beitenæring som følger av denne, samt oppdaterte tall for skade- og konfliktsituasjonene i regionen. Uttaket gjennom kvotejakt er vurdert med sikte på en skadereduserende effekt. Departementet anser at rovviltnemndas prioriteringer hva gjelder inndeling av jaktområder er gjort i samsvar med prinsippet i naturmangfoldloven § 12. Det følger av denne bestemmelsen at for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slik lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater. Rovviltnemndas prioriteringer på dette området er også i samsvar med naturmangfoldloven § 16 og rovviltforskriften §§ 7 og 11. Også naturmangfoldloven § 14 har vært trukket inn i vurderingen. Det følger av § 14 første ledd at tiltak etter loven skal avveies mot andre viktige samfunnsinteresser. Rovviltnemnda har i sitt vedtak vektlagt potensialet for rovviltskader på beitedyr, og det

ivaretar slik sett andre samfunnsinteresser. Nemndas fordeling av kvoten er gjort etter en helhetlig vurdering, og denne bør ligge til grunn også dersom det viser seg at kvoten ikke fylles i enkelte jaktområder. Departementet mener at kvoten ligger i ytterkant av det som er forsvarlig for å kunne nå bestandsmålet etter neste yngling, det vil derfor være ekstra viktig at den helhetlige vurderingen som ble gjort av den regionale rovviltnemnda ved fordeling av kvotene faktisk blir førende for hvor uttaket skal skje. På denne bakgrunn er departementet kommet til at det ikke bør være adgang til å endre jaktområdeinndeling eller foreta en omfordeling av kvoter underveis i jakta.

Avslutningsvis vil Miljøverndepartementet vise til rovviltnemndas anførsel i vedtaket av 29. november 2012 om påskyting og inhuman jaktutøvelse under tidligere års kvotejakt. Departementet deler rovviltnemndas syn på disse hendelsene, og viktigheten av å følge opp disse forholdene dersom det fortsatt rapporteres om slike uønskede episoder under jaktutøvelse.

Konklusjon

Miljøverndepartementet opprettholder rovviltnemnda i region 2 sitt vedtak når det gjelder totalkvoten for jakt på gaupe i 2013 på totalt 35 dyr, hvorav 9 hunndyr eldre enn ett år, samt rovviltnemndas inndeling i jaktområder. Departementet setter imidlertid følgende vilkår for en eventuell tildeling av reservekvoten: Det forutsettes at Rovdata, som leverandør av bestandstall for gaupe, kontaktes i forkant av en eventuell tildeling av reservekvoten. Reservekvoten må kun tildeles dersom en foreløpig bestandsvurdering fra Rovdata på dette tidspunktet sannsynliggjør at man vil nå bestandsmålet for regionen etter årets yngling. I denne vurderingen skal rovviltnemnda også legge til grunn den avgangen av hunngauper som har funnet sted fra jaktstart og frem til det tidspunkt hvor reservekvoten blir vurdert tildelt. Departementets vedtak innebærer videre at det ikke vil være adgang til å endre jaktområdeinndeling eller foreta en omfordeling av kvoter underveis i jakta.

Departementet anser at dette vedtaket tilfredsstiller vilkåret i naturmangfoldloven § 16 tredje ledd om at høsting bare kan tillates når best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at arten produserer et høstingsverdig overskudd. Departementet finner også at vedtaket er forsvarlig, sett i lys av artens funksjon i økosystemet, den virkningen høstingen kan ha på det biologiske mangfold for øvrig, artens betydning for næring eller rekreasjon, høstingstradisjonen i vedkommende område og den skade som arten gjør.

Med hilsen

for Solveig Paulsen
Brita Slettemark (e.f.)
avdelingsdirektør

Mette Svenningsen
Mette Svenningsen
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Kopi til:

Direktoratet for
naturforvaltning

Roviltnemnda i region 2

Postboks 5672 Sluppen

Fylkesmannen i
Buskerud, Postboks 1604

7485

3007

TRONDHEIM

DRAMMEN

Adresseliste

Bygdefolk for Rovdyr	Vikabakken 4	2420	TRYSIL
Foreningen Våre Rovdyr	Postboks 195	2150	ÅRNES
Norges Naturvernforbund	Grensen 9B	0159	OSLO
Aksjonen rovviltets røst			